

**Informacja do BIP o wynikach kontroli prawidłowości
Domu Dziecka, ul. Danielewskiego 8, 86-200 Chełmno**

*sporządzona w oparciu o Ustawę z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1764) art. 4 ust.1 pkt 1
w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 pkt a*

I. Cel kontroli:

Przestrzeganie standardu usług, opieki i wychowania, przestrzeganie praw dziecka, kwalifikacje osób pracujących.

II. Czas przeprowadzenia kontroli: w dniach 10, 17, 18, 20, 24 i 31 stycznia 2017 roku.

A. Stan organizacyjny - prawny jednostki kontrolowanej:

Dom Dziecka w Chełmnie funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr XVI/172/2013 Rady Powiatu Chełmińskiego z dnia 20 lutego 2013 r. zmieniającej uchwałę w sprawie Statutu Domu Dziecka w Chełmnie. Szczegółową organizację wewnętrzną, typ oraz zadania Placówki określa regulamin organizacyjny przyjęty Uchwałą Nr 161/2012 Zarządu Powiatu w Chełmnie z dnia 19.12.2012 r. (poprzedni z 1.06.2011 r. Nr 41/11). Placówką kieruje Dyrektor [REDAKTOWANE], posiadający kwalifikacje wynikające z art. 97 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 575 z późn.zm.). Placówka posiada zezwolenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego (Decyzja Nr WPS.III.BG.90131-9/09 z dnia 17 listopada 2009 r.) jest placówką socjalizacyjną przeznaczoną dla 30 wychowanków.

B. Standard usług świadczonych przez placówkę:

Placówka zajmuje dwupiętrowy budynek o powierzchni 1490 m², będący własnością Powiatu Chełmińskiego. Budynek wyposażony jest w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną oraz centralne ogrzewanie. Działka ogrodzona, na jej terenie urządzono boisko do gry w piłkę nożną oraz miejsce do wypoczynku. W zakresie warunków socjalno-bytowych stwierdzono, iż placówka posiada wszystkie pomieszczenia zgodnie ze standardem określonym w §18 ust. 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r., Nr 292 poz. 1720). Niektóre pomieszczenia wymagają odświeżenia, część łóżek i mebli nadaje się do wymiany. Z informacji przekazanych od Dyrektora wiadomo, iż w związku ze zbliżającym się terminem standaryzacji placówek, powiat planuje utworzenie i przeniesienie placówki do trzech oddzielnych budynków na terenie powiatu. W świetle planowanych zmian ograniczono inwestowanie środków finansowych w budynek. Sukcesywnie wymieniane jest najbardziej wyeksploatowane wyposażenie.

C. Zabezpieczenie standardu opieki i wychowania w placówce:

1. Placówka zapewnia wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych oraz stanu zdrowia wychowanków. W placówce wszystkie posiłki, z wyjątkiem kolacji, przygotowywane są w kuchni i spożywane w stołówce. Kolacje wychowankowie przygotowują samodzielnie (bądź przy pomocy wychowawców) i spożywają ją w swoich grupach wychowawczych, w aneksach kuchennych wyposażonych w lodówkę, kuchenkę oraz miejsce do przygotowania i spożywania posiłku. Ponadto dzieci mają dostęp do produktów żywnościowych oraz napoi całodobowo, a także zapewnione II śniadanie do szkoły, co potwierdziła przeprowadzona z wychowankami rozmowa. Na dzień kontroli u jednej wychowanki eliminuje się niektóre produkty spożywcze, z uwagi na zdiagnozowaną cukrzycę. Jadłospis dekadowy ustalany jest przez referenta ds. żywienia, kucharkę, przy współudziale wychowanków, a zatwierdzany przez Dyrektora.
2. Wychowankowie mają zapewniony dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze i wyroby medyczne. W placówce zatrudniona jest pielęgniarka w wymiarze 0,25 etatu, która posiada prawo do wykonywania zawodu. Pielęgniarka realizuje swoje obowiązki zgodnie z zakresem czynności. Podstawową opiekę zdrowotną wszystkim wychowankom zapewnia POZ Chełmno, przy ul. Plac Rydygiera. Ponadto, stosownie do zdiagnozowanych potrzeb, dzieci objęte są specjalistyczną opieką. Z uwagi na występujące problemy zdrowotne wychowanków, stwierdzono konieczność częstych wizyt lekarskich, w tym poza teren miasta np.: Grudziądz, Świecie, Bydgoszcz.
3. Zaopatrzenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne potrzeby osobistego użytku – stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, bez zastrzeżeń (co potwierdziła rozmowa przeprowadzona z wychowankami oraz informację zawarte w kartach odzieżowych).
Wyposażenie w środki higieny osobistej bez zastrzeżeń, dzieci potwierdziły dostateczne zaopatrzenie w mydło, szampon, dezodoranty, szczoteczki do zębów, pasty do zębów, gąbki do ciała itp.
4. Każdy wychowanek, zgodnie z § 18 ust.1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, otrzymuje kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości 25 zł. Kwota ta może być podwyższona lub obniżona, jednak w każdym przypadku kwota kieszonkowego nigdy nie jest niższa niż 10 zł, co reguluje obowiązujący w placówce regulamin kieszonkowego.
5. Na podstawie analizy losowo wybranych 18 teczek wychowanków ustalono, iż:
Dla każdego dziecka prowadzona jest teczka osobowa zawierająca:

Część 1- skierowanie, postanowienie o umieszczeniu w placówce, inne postanowienia i korespondencja z Sądem, odpis skróconego aktu urodzenia, poświadczenie miejsca stałego zameldowania, oświadczenie o zapoznaniu się z regulaminem placówki;

Część 2 – arkusz ewidencyjny, karta leczenia szpitalnego, świadectwa szkolne, orzeczenia z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, opinie ze szkół, od wychowawców, Karta Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, diagnoza psychofizyczna, plan pomocy dziecku i modyfikacje planu, itp.;

Część 2 – wywiady środowiskowe, notatki służbowe, korespondencja. Na podstawie analizy teczek osobowych wychowanków oraz podczas rozmowy z pracownikiem socjalnym ustalono, iż sporadycznie powiaty przekazują informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach zgodnie z § 8 ust.1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ponadto każdy wychowanek posiada teczkę prowadzoną przez wychowawcę zawierającą: plany pomocy, karty pobytu, arkusz obserwacji, arkusz kontaktu i współdziałania z rodziną oraz opinie.

6. Dla każdego wychowanka opracowany został plan pomocy dziecku, karta pobytu oraz diagnoza psychofizyczna.
7. W placówce zatrudniony jest na umowę o pracę w wymiarze ½ etatu psycholog p. [REDAKTOWANE] (20 h tygodniowo) od dnia 01.03.2016 r. W okresie objętym kontrolą nastąpiła zmiana na tym stanowisku, w okresie od 1.08.2015 r. do 31.12.2015 r. zatrudniona była p. [REDAKTOWANE]. Psycholog pełni dyżury w placówce zgodnie z grafikiem dyżurów: poniedziałki i wtorki od 8.00-16.00/17.00 oraz w środy od 15.00-17.00/18.00. Psycholog realizuje swoje obowiązki zgodnie z zakresem obowiązków oraz planem pracy psychologa na dany rok kalendarzowy. Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż psycholog sporządza: diagnozę psychofizyczną (wspólnie z pedagogiem oraz pracownikiem socjalnym), arkusze badań i obserwacji psychologicznych, kartę udziału w zajęciach z opisem ich przebiegu. Psycholog sporządza diagnozę na podstawie obserwacji, wywiadów, rozmowy z wychowawcą i wychowankiem. Na podstawie analizy dokumentacji stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą psycholog sporadycznie przeprowadzał badania diagnostyczne, pomimo iż placówka dysponuje narzędziami badawczymi. W trakcie bezpośredniej rozmowy z psychologiem ustalono, iż testy psychologiczne pozostające do dyspozycji specjalisty w placówce wymagają od wychowanków długiego czasu i koncentracji uwagi, co w przypadku wychowanków z upośledzeniem umysłowym oraz obciążonymi różnymi deficytami rozwojowymi jest zbyt żmudne i męczące. Ponadto wychowankowie placówki diagnozowani są przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Chełmnie. Psycholog prowadzi głównie zajęcia indywidualne oraz grupowe dla najmłodszych wychowanków. Zajęcia indywidualne to zajęcia profilaktyczne dotyczące kwestii uzależnienia od nikotyny, narkotyków, internetu, agresji, trening umiejętności społecznych, zajęcia rewalidacyjne oraz terapia psychologiczna. Zajęcia grupowe, głównie z małymi dziećmi, dotyczą stymulowania rozwoju poznawczego poprzez zabawy. Odnotowywane są w kartach udziału oraz w zeszycie. Zatrudniony poprzednio psycholog dokumentował swoją pracę również zgodnie z obowiązującymi przepisami. Z rozmowy przeprowadzonej z [REDAKTOWANE] wynika, iż starsi wychowankowie niechętnie biorą udział w zajęciach, ponadto występują przypadki odmowy współpracy pomimo stwierdzonych wskazań, dotyczące udziału w zajęciach socjoterapeutycznych.
8. W placówce zatrudniony jest pedagog (w wymiarze 1 etatu) p. [REDAKTOWANE], która pełni dyżury w placówce zgodnie z grafikiem dyżurów tj. w poniedziałki od 9.00-17.00, wtorki i środy od godziny 7.00-15.00, w czwartki od 10.00-18.00 oraz w piątki od 7.00-15.00. Pedagog realizuje swoje zadania zgodnie z zakresem czynności oraz planem pracy. Pedagog współuczestniczy w sporządzaniu Diagnozy psychofizycznej wychowanka, prowadzi Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych oraz Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga z opisem ich przebiegu. Pedagog prowadzi wspólnie z terapeutą zajęcia socjoterapeutyczne. W roku szkolnym 2015/2016 organizowano zajęcia głównie dla dzieci młodszych dotyczące ćwiczeń sprawności ruchowej, a w roku 2016/2017 zajęcia pn. Emocje i ja. Ponadto pedagog prowadzi zajęcia indywidualne: korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, rewalidacyjne, adaptacyjne oraz terapie pedagogiczną. Powyższe zajęcia dokumentowane są w Kartach udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga. Pedagog współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Chełmnie, z pedagogami ze szkół, do których uczęszczają wychowankowie, Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie. Bierze udział w posiedzeniach Zespołu do spraw Okresowej Oceny Sytuacji oraz pracuje z rodzinami wychowanków poprzez spotkania indywidualne, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych wspólnie z pracownikiem socjalnym oraz przygotowuje wychowanków do usamodzielnienia
9. Zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne - wychowankowie placówki, wyposażeni zostali w książki oraz niezbędne artykuły szkolne. Wychowankowie podczas spotkania potwierdzili pełne zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne oraz fakt, iż wychowawcy zapewniają bieżącą pomoc w nauce. Z uwagi na znaczną liczbę wychowanków z upośledzeniem umysłowym realizacja obowiązku szkolnego, w tym odrabianie zadań domowych stanowi znaczne obciążenie dla wychowawców. W związku z powyższym pomocy wychowankom, w tym zakresie udzielają również pedagog, psycholog oraz w miarę możliwości terapeuta. Ponadto placówka od kilku lat korzysta z korepetycji sponsorowanych. Aktualnie wychowankowie korzystają z korepetycji z języka angielskiego

i matematyki. Ponadto dzieci mają dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych realizowanych w placówce jak i poza nią. Zajęcia specjalistyczne realizowane poza placówką: terapia logopedyczna - 4 wychowanków, socjoterapia - 9 wychowanków, profilaktyka - 1 wychowanek, terapia pedagogiczna - 7 wychowanków, uspołecznianie - 3 wychowanków, rewalidacja - 1 wychowanek, gimnastyka korekcyjna - 1 wychowanek, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 14 wychowanków, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - 15 wychowanków. W roku szkolnym 2015/2016 - 2 wychowanków nie otrzymało promocji do następnej klasy.

10. W zakresie zapewnienia dzieciom opieki dziennej i nocnej: zespół inspektorów na podstawie badanej dokumentacji ustalił, iż w placówce w godzinach porannych 7.00 - 14.00 dyżur pełni 1 wychowawca oraz 1 osoba do pomocy (stażysta), jeśli aktualnie został przydzielony do pracy przez Urząd Pracy. W godzinach od 14.00 - 22.00 - 3 lub 4 wychowawców (każdy w swojej grupie), a w godzinach nocnych dyżur pełnią 2 osoby, w tym jeden wychowawca. Analiza przedstawionych grafików wskazuje, iż występują sytuacje, kiedy dyżur w porze nocnej pełni jeden wychowawca. Powyższe zabezpieczenie opieki jest niezgodne z obowiązującym standardem określonym w § 11 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Obchód (minimum 3- krotny) w godzinach nocnych odnotowywany jest w zeszytach raportów (w standardzie - § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia).
11. W placówce pracę z rodziną prowadzi starszy specjalista pracy socjalnej - p. ██████████ (posiadająca kwalifikacje uprawniające do prowadzenia terapii) przy aktywnym udziale pedagoga oraz wychowawców zatrudnionych w placówce. Pracownik socjalny przeprowadza pierwszy wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania wychowanka, w celu uzyskania informacji o sytuacji materialnej i życiowej rodziny, prowadzi pracę socjalną na rzecz wychowanków i ich rodzin, nawiązuje i utrzymuje stałą współpracę z PCPR oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, pozostaje w stałym kontakcie z rodzicami, prowadzi dokumentację wychowanków. Ponadto dokonuje wizytowania środowiska wychowanka przed każdym dłuższym urlopowaniem do domu rodzinnego (wspólnie z pedagogiem). Z wizyt w środowisku sporządzane są notatki służbowe. Ponadto pracownik socjalny w związku z posiadanymi uprawnieniami prowadzi wspólnie z pedagogiem zajęcia socjoterapeutyczne oraz terapię pedagogiczną. Praca terapeutyczna realizowana jest w poniedziałki od 9.00 do 17.00 oraz w czwartki od 12.00 do 16.00. Zajęcia grupowe realizowane są co 2 tygodnie, natomiast praca indywidualna (terapia pedagogiczna, zajęcia rewalidacyjne) prowadzona jest systematycznie z dziećmi posiadającymi orzeczenia z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i dokumentowana w Kartach udziału w zajęciach.
12. Placówka prowadzi dla każdego wychowanka:
 - **diagnozę psychofizyczną** - na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono, iż psycholog, pedagog oraz starszy specjalista pracy socjalnej opracowuje Diagnostykę psychofizyczną wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej. Dokument sporządzany jest niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki i zawiera wszystkie elementy wskazane w §14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
 - **kartę pobytu** Karty pobytu uzupełniane są w każdym miesiącu przez wychowawców prowadzących, (pojedyncze przypadki braku wpisu w określonym obszarze).
 - **plan pomocy dziecku** opracowywany przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka, plan uwzględnia zdanie dziecka, zawiera działania długoterminowe oraz krótkoterminowe (sporadyczne przypadki pomijania działań krótkoterminowych). Plan modyfikowany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami nie rzadziej niż co pół roku. Analiza dokumentacji wskazuje, na powtarzające się powielania treści planów pomocy w kolejnych latach pomimo wskazanych zmian w modyfikacjach oraz wpisy, które nie znajdują odzwierciedlenia w planowanych działaniach. Aktualnie żadna rodzina nie współpracuje z asystentem, w okresie objętym kontrolą tylko dwie rodziny były objęte asystenturą.
 - **arkusz badań i obserwacji psychologicznych** - arkusz sporządzany przez psychologa zawiera spostrzeżenia i uwagi wynikające z obserwacji wychowanka i uzupełniany jest systematycznie raz w miesiącu. W arkuszu brak wpisów dotyczących przeprowadzanych badań, wskazano na zasadność umieszczania w arkuszu informacji o badaniach przeprowadzanych w PPP.
 - **arkusz badań i obserwacji pedagogicznych** - arkusz prowadzony dla każdego wychowanka, uzupełniany j.w. dodatkowo wyjaśnienia w kwestii badań złożyła pedagog w formie pisemnej.
 - **karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu** - dla każdego wychowanka wymagającego specjalistycznego wsparcia, specjaliści (psycholog, pedagog, terapeuta) prowadzą karty udziału w zajęciach zawierające opis zdiagnozowanych deficytów i potrzeb dziecka oraz planowanym zakresem oddziaływań. Karta zawiera daty i informacje przebiegu zajęć oraz uwagi i spostrzeżenia (karta psychologa, pedagoga terapeuty).
13. Prawidłowo prowadzona jest księga ewidencji wychowanków zawierająca imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia, adres ostatniego zamieszkania dziecka i aktualny adres zamieszkania rodziców dziecka lub jego opiekunów prawnych.
14. W placówce funkcjonuje Zespół do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. W posiedzeniach zespołu

uczestniczą: Dyrektor placówki, wychowawcy, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego, asystenci rodzin, rodzice wychowanka oraz inni zaproszeni goście. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji wychowanka 2 razy w roku. Z posiedzeń Zespołu sporządzane są protokoły. Ponadto w przypadku każdego wychowanka przygotowywana jest bardzo szczegółowa Karta Stałego Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, zawierająca opis sytuacji rodzinnej, metody pracy z rodziną dziecka oraz wytyczne do planu pracy z rodziną, opis funkcjonowania wychowanka, proponowane założenia do planu pomocy oraz wnioski zespołu. Po dokonaniu oceny sytuacji wychowanka zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto, w placówce odbywają się także posiedzenia zespołu związane z omawianiem sytuacji trudnych takich jak np. wagary wychowanka, pogorszenie zachowania i funkcjonowania dziecka w placówce. Posiedzenia te każdorazowo odnotowywane są w zeszycie protokołów z posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W posiedzeniach udział bierze: dyrektor placówki, pedagog, psycholog, pracownik socjalny/ terapeuta oraz wszyscy wychowawcy.

C. Przestrzeganie praw dziecka.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z wychowankami (spotkanie z dziećmi – indywidualnie lub po dwie, trzy osoby) w celu ustalenia, czy placówka przestrzega praw dziecka. Na tej podstawie, a także na podstawie obserwacji dzieci i badanej dokumentacji ustalono:

- Prawidłowy dostęp do nauki, wszystkie dzieci objęte obowiązkiem szkolnym zostały wyposażone w książki i niezbędne artykuły szkolne. W ocenie dzieci na bieżąco uzupełniane są braki w tym zakresie, wychowawcy utrzymują stały kontakt ze szkołami. Dzieci zawsze mogą liczyć na pomoc w nauce ze strony wychowawcy, psychologa, pedagoga. Wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w zajęciach wyrównawczych w szkołach, do których uczęszczają jak i poprzez indywidualne zajęcia z korepetytorem odbywające się cyklicznie na terenie placówki.
- Właściwy dostęp do kultury, rozwoju i wypoczynku – na terenie placówki organizowane są zajęcia umożliwiające rozwój pasji i zainteresowań: zajęcia plastyczne, muzyczne, zajęcia sportowe oraz taneczne (Zumba), istnieje możliwość gry w piłkarzyki, playstation. Wychowankowie korzystają również z sali terapeutycznej, w której znajduje się basen z piłeczkami, rzutnik.
- Dzieci uczestniczą w różnego rodzaju uroczystościach, imprezach okazjonalnych, (rekreacyjno-sportowych) i wyjazdach organizowanych przez placówkę i inne instytucje np. wyjazdy do kina, rodziny parku, na łyżwy, na kręgle, na basen, na turnieje piłki nożnej.
- Dzieci podczas rozmowy potwierdziły, że mogą spotykać się z bliskimi osobami na terenie placówki i poza nią, kontaktować się telefonicznie z rodziną.
- W zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem – podczas czynności kontrolnych nie zaobserwowano poniżającego traktowania wychowanków. Same dzieci nie zgłaszały skarg w tym zakresie. Wychowankowie wiedzą, za co mogą być nagrodzeni i ukarani. Najczęściej stosowane kary to zakaz oglądania telewizji, zakaz wychodzenia poza placówkę, zakaz gry w playstation oraz wstrzymanie kieszonkowego (po ustaniu kary dziecko otrzymuje zaległe kieszonkowe).
- W zakresie zrzeszania się - w placówce nie funkcjonuje aktualnie samorząd wychowanków. Z rozmów z dziećmi wynika, iż wychowankowie nie widzą konieczności działania samorządu. Wszystkie uwagi dotyczące organizacji życia w placówce przekazują bezpośrednio swoim wychowawcom lub pedagogowi, psychologowi, pracownikowi socjalnemu.

D. Kwalifikacje osób pracujących w placówce.

W placówce pracuje 13 wychowawców (w tym jeden na urlopie wychowawczym) oraz specjaliści psycholog, pedagog, pracownik socjalny. Wszyscy pracownicy posiadają kwalifikacje zgodnie wymogami określonymi w art. 98 ust.1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność oceniono pozytywnie z uchybieniami. Działając w oparciu o art. 197 d ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano odpowiednie zalecenia pokontrolne.

Zespół kontrolny:

Oddział ds. Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej
Wydziału Polityki Społecznej

Zatwierdził:

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej